

disse nye Bestemmelser fremkomne Oplysninger, som vil give Materiale til Forbedring af Bankstatistikken, har endnu ikke kunnet bearbejdes.

Beretningen slutter med nogle Bemærkninger om vore Bankers indre Tilstand, der — som det siges — kun kan bedømmes ud fra Kendskabet til Aktiverne — heraf især Debitorerne. Paa Grundlag af det Kendskab, som Banktilsynet er i Besiddelse af, siges det, at Bankernes Regnskaber er aflagt saaledes, som ordentlig og forsigtig Forretningsbrug tilsiger, hvilket indebærer, at der ogsaa er taget Hensyn til, at vi gaar en Tid imøde, hvor Værdierne svinger stærkt, og Kreditgivning derfor rummer ekstraordinær Risiko.

Banktilsynet giver endelig Udtryk for den Opfattelse, som vistnok alle kan tiltræde, at en Del af Æren for, at Tilliden til Bankerne er genoprettet, skyldes Bankloven.

Den foreliggende Redegørelse er ikke mindst bemærkelsesværdig paa Grund af disse sidste Bemærkninger, hvorved Banktilsynet saa uforbeholdent udtaler Tillid til Bankerne og til Bankloven. Paa den anden Side savner man Oplysninger om de Afgørelser, der er truffet i saadanne Tilfælde, hvor Bankerne af en eller anden Aarsag er kommet til at støde an mod Lovens Krav, men maaske har man ikke fundet det opportunt at meddele noget, der af de paagældende kunde opfattes som retningsgivende for, hvad man vil kunne tillade sig i Retning af at balancere paa Lovens Kant, og det maa ogsaa erkendes, at saadanne Afgørelser maa falde forskelligt ud under Hensyntagen til de paagældende Bankers hele Tilstand og Virksomhed.

For en udenforstaende er det saaledes vanskeligt helt at blive klar over, hvad Banktilsynet til daglig betyder for Bankerne, og hvor meget dets Indgriben føles af disse. Beretningens Udtalelse om, at Bankerne loyalt har givet alle ønskede Oplysninger og beredvilligt har samarbejdet med Banktilsynet, er i saa Henseende mindre sigende. Adskillige Bankledere har saaledes vistnok Indtryk af at være bundet temmelig stærkt i deres Dispositioner — et Indtryk, som ikke mindst den nævnte Bekendtgørelse om Prislovens Anvendelse indenfor deres Domæne vil kunne have bestyrket dem i. Hertil kommer yderligere det Hensyn, som af let forstaaelige Grunde maa vises Nationalbanken, der, som det vil erindres, bl. a. har øvet Indflydelse paa Reglerne for Bankernes Belaaning af Værdipapirer og deres Udbyttepolitik, ligesom den til enhver Tid kan paavirke deres Likviditet — alt sammen dog Forhold, som naturligvis er selve Bankloven uvedkommende.

Imidlertid er det formentlig kun de færreste uden for de direkte interesseredes Kreds, som har gjort sig klart, hvor omfattende den nuværende Bankkontrol i Virkeligheden kan være.

Troels Glud.

FEDERAL, STATE, AND LOCAL GOVERNMENT FISCAL RELATIONS. Letter from the acting secretary of the treasury transmitting in response to S. Res. 160, a report submitted to the secretary of the treasury by a special committee designated to conduct a study on intergovernmental fiscal relations in the United States. United States Government Printing Office. Washington 1943. XXVI + 595 S.

Denne Bogs Ydre, et billigt graagrønt Omslag og mange tynde meget tættrykte Sider, virker ligesaa kedelig og afskrækkende som dens lange Titel. Men har man overvundet Forhaandsuviljen og er gaet igang med denne

disse nye Bestemmelser fremkomne Oplysninger, som vil give Materiale til Forbedring af Bankstatistikken, har endnu ikke kunnet bearbejdes.

Beretningen slutter med nogle Bemærkninger om vore Bankers indre Tilstand, der — som det siges — kun kan bedømmes ud fra Kendskabet til Aktiverne — heraf især Debitorerne. Paa Grundlag af det Kendskab, som Banktilsynet er i Besiddelse af, siges det, at Bankernes Regnskaber er aflagt saaledes, som ordentlig og forsigtig Forretningsbrug tilsiger, hvilket indebærer, at der ogsaa er taget Hensyn til, at vi gaar en Tid imøde, hvor Værdierne svinger stærkt, og Kreditgivning derfor rummer ekstraordinær Risiko.

Banktilsynet giver endelig Udtryk for den Opfattelse, som vistnok alle kan tiltræde, at en Del af Æren for, at Tilliden til Bankerne er genoprettet, skyldes Bankloven.

Den foreliggende Redegørelse er ikke mindst bemærkelsesværdig paa Grund af disse sidste Bemærkninger, hvorved Banktilsynet saa uforbeholdent udtaler Tillid til Bankerne og til Bankloven. Paa den anden Side savner man Oplysninger om de Afgørelser, der er truffet i saadanne Tilfælde, hvor Bankerne af en eller anden Aarsag er kommet til at støde an mod Lovens Krav, men maaske har man ikke fundet det opportunt at meddele noget, der af de paagældende kunde opfattes som retningsgivende for, hvad man vil kunne tillade sig i Retning af at balancere paa Lovens Kant, og det maa ogsaa erkendes, at saadanne Afgørelser maa falde forskelligt ud under Hensyntagen til de paagældende Bankers hele Tilstand og Virksomhed.

For en udenforstaende er det saaledes vanskeligt helt at blive klar over, hvad Banktilsynet til daglig betyder for Bankerne, og hvor meget dets Indgriben føles af disse. Beretningens Udtalelse om, at Bankerne loyalt har givet alle ønskede Oplysninger og beredvilligt har samarbejdet med Banktilsynet, er i saa Henseende mindre sigende. Adskillige Bankledere har saaledes vistnok Indtryk af at være bundet temmelig stærkt i deres Dispositioner — et Indtryk, som ikke mindst den nævnte Bekendtgørelse om Prislovens Anvendelse indenfor deres Domæne vil kunne have bestyrket dem i. Hertil kommer yderligere det Hensyn, som af let forstaaelige Grunde maa vises Nationalbanken, der, som det vil erindres, bl. a. har øvet Indflydelse paa Reglerne for Bankernes Belaaning af Værdipapirer og deres Udbyttepolitik, ligesom den til enhver Tid kan paavirke deres Likviditet — alt sammen dog Forhold, som naturligvis er selve Bankloven uvedkommende.

Imidlertid er det formentlig kun de færreste uden for de direkte interesseredes Kreds, som har gjort sig klart, hvor omfattende den nuværende Bankkontrol i Virkeligheden kan være.

Troels Glud.

FEDERAL, STATE, AND LOCAL GOVERNMENT FISCAL RELATIONS. Letter from the acting secretary of the treasury transmitting in response to S. Res. 160, a report submitted to the secretary of the treasury by a special committee designated to conduct a study on intergovernmental fiscal relations in the United States. United States Government Printing Office. Washington 1943. XXVI + 595 S.

Denne Bogs Ydre, et billigt graagrønt Omslag og mange tynde meget tættrykte Sider, virker ligesaa kedelig og afskrækkende som dens lange Titel. Men har man overvundet Forhaandsuviljen og er gaet igang med denne

store Betænkning, vil Interessen hurtigt blive vakt, for man vil meget snart mærke, at man læser et Værk af største Værdi.

I 1941 blev der nedsat en Kommission, der kom til at tælle nogle af Amerikas førende Økonomer og Finansvidenskabsmænd; denne Kommission skulde udrede de finansielle Forhold mellem Landets mange forskellige administrative Enheder. Formand blev Professoren i Finansvidenskab ved Wisconsin University *Harold M. Groves*, hvis udprægede Sans for sund Fornuft og Trang til at tale lige ud om prekære Ting præger denne Betænkning.

Det var unægtelig ikke noget ringe Problem, Kommissionen skulde udrede. Der findes i Amerika ikke mindre end ca. 165 000 Myndigheder, der har Ret til at paalægge Skat; og denne Ret er i Reglen langt mere vidtgaaende end vore Kommuner, idet de har større Frihed til at vælge mellem forskellige Slags Skatter, ja til endog selv at opfinde nye Skatter. Man finder derfor inden for Staterne Kommuner med alle mulige forskellige Slags Skattestruktur. Dertil kommer, at den enkelte Borger er underordnet flere forskellige offentlige Organer, end Tilfældet normalt er i andre Lande. I Danmark er man f. Eks. Borger i en Kommune og i Staten, og, hvis man bor paa Landet, desuden i et Amt. Men i U. S. A. vil en meget stor Del af Befolkningen have ikke færre end fem offentlige Organer over sig, School-district, Township, County, State og Federal Government; og alle fem plager ham med Skatter og delvist med de samme Skatter, men hyppigt paalagt efter forskellige Regler. Er Manden saa desuden i den Stilling, at han faar sin Indkomst fra forskellige Byer eller forskellige Stater, kan det hele blive meget kompliceret. I Betænkningen nævnes et Eksempel paa et Firma, ikk særlig stort, men med Filialer i mange Stater, der ialt betaler 98 forskellige Skatter og i den Anledning indgiver 136 Selvangivelser og andre Formularer aarligt. Man vil forstaa, at her er der noget at rationalisere.

Hvad der imidlertid gør Bogen til interessant Læsning, ogsaa for Ikke-Amerikanere, er, at man gennem den forstaaer, hvordan de vidt forskellige klimatiske, økonomiske og befolkningsmæssige Forhold i dette store Land har skabt forskellig Skattelovgivning. Skattelove, som er hensigtsmæssige i det højtindustrialiserede Massachusetts, vilde være ganske umulige at administrere i f. Eks. Mississippi. Indkomstskatter forlanger jo nu engang en vis Grad af Pengeøkonomi gennemført, og de forlanger endvidere, at Befolkningen har en vis Øvelse i Anvendelsen af de fire Regningsarter og kan læse og skrive saa nogenlunde. Og der er ikke blot Forskelle mellem Nord og Syd, men ogsaa mellem Industriomraaderne i Øst og Landomraaderne i Midten. Indkomstskatter rammer aldrig Landbrugerne i samme Grad som andre Skatter; de er i alt Fald langt vanskeligere at administrere i Landdistrikter end i moderne Byomraader. Kun i virkeligt veladministrerede Omraader som f. Eks. Wisconsin kan man derfor med Rimelighed anvende saadanne Skatter, men i de øvrige Farmerstater er de mere tvivlsomme. Og paa samme Maade som det er med Indkomstskatter, gælder det, at de andre Skatteformer er i forskellig Grad egnede i Landets forskellige Dele.

Man har maaske nok før været klar over, at Skattestrukturen var afhængig af de økonomiske Forhold. Men denne Bog afslører et meget vanskeligt

Dilemma, fordi den viser, i hvilken Grad man paa engang kan have Brug for en Række forskellige Skatteformer og samtidigt næsten nødvendigvis maa frem til at have et ensartet eller i alt Fald samstemt System, fordi det nuværende giver Anledning til saa mange Maader at slippe for at betale Skatter paa. Folk spekulerer selvfølgelig i at bo Steder, hvor de med deres Form for Indkomst og Formue vil komme til at betale mindst. Og til en vis Grad spekulerer Kommunerne og Staterne i, at Borgerne spekulerer i den Slags, og averterer ligefrem med, at de har særligt lave Skatter af bestemte Skatteformer, men glemmer selvfølgelig at omtale, at de saa har særlig høje Skatter af en anden Slags. Særligt kendt er det blevet, at Florida i sin Tid lod optage i sin Grundlov, at i den Stat vilde der aldrig blive paalagt Arveafgifter; dette reklameredes der med over hele Landet, men man glemte at tilføje, at man saa i Stedet flaaede Folk levende.

Amerikas økonomiske, geografiske og befolkningsmæssige Problemer udvikles saaledes for en, altsammen set udfra en skattemæssig Synsvinkel. Emnet virker yderst interessant, og det bliver ikke mindre kedeligt af, at Forfatterne i en ganske forbavsende Grad er aabenhjertede og f. Eks. diskuterer, om den eller den Administration er for korrump til at administrere en Skat af en særlig Karakter. I det hele taget bærer Bogen Præg af, at Forfatterne uden at skele til højre eller venstre har ønsket klart at gøre Rede for deres Syn paa et stort, vanskeligt og ømtaaleligt politisk og økonomisk Spørgsmaal.

Kjeld Philip.

George W. Stocking & Myron W. Watkins: CARTELS IN ACTION. New York 1946. 517 S. \$ 4.00.

Denne Bogs Undertitel er »Case Studies in International Business Diplomacy«. 8 Markeder: Sukker, Gummi, Salpeter, Staal, Aluminium, Magnium, Glødelamper og Kemikalier er udvalgt, og de Karteller, der i Tidens Løb har været dannet i vedkommende Markeder, er undersøgt.

Bogen giver alene facts, men det er ogsaa vigtigt for Økonomen at gøre sig bekendt med facts paa dette Omraade. En meget stor Del af Verdensomsætningen (af andre anslaaet til ca. 40 pCt.) er domineret af Karteller, og da de fleste Karteller har foretrukket at føre en særdeles diskret tilbagetrækket Tilværelse, er der haardt Brug for facts. Det Indtryk, de 517 S. efterlader hos Læseren, er vel nærmest dette: Megen Forskel paa de 8 Markeder var der ikke, fælles for alle Kartellerne var, at de satte Prisen op og Mængden ned. Nogle forringede i Tilgift Kvaliteten.

Hvor faar man nu facts fra? Ja, der har jo i U. S. A. under Krigen været en Del officielle Undersøgelser af internationale Karteller (Kilgore Committee, Truman Committee, Bone Committee etc.). — Og man har i Amerika den velsignede Institution, der hedder Hearings og Ransagning af Arkiver. Et Væld af Breve er draget frem, og mangan Lækkerbidsken er fundet. Ofte siger disse Breve mere end selve Kartellteksterne. Kartelltekster skal man jo være forsigtig med, man risikerer let at faa Antitrust Division paa Halsen. Pudsigt i saa Henseende er et Brev fra National Lead til I. G. Farben. Farben havde klaget over, at en Licens paa Titanium var »non-exclusive«. National Lead siger i sit Svarebrev, at den skam »undoubtedly will prove to be, to all intents and purposes, exclusive«; men for at narre Antitrust Division har man været nødt til at skrive »non-exclusive«.